

Kopiereg voorbehou

NOTAS AAN NASIENERS:

Blaai om asseblief

Handwritten scribbles and initials

DEPARTMENT OF BASIC EDUCATION
2011 - 11 - 10
PRIVATE BAG X 110 PRETORIA 0001
PUBLIC EXAMINATIONS

Hierdie memorandum bestaan uit 27 bladsye.

PUNTE: 300

BESIGHEIDSTUDIES
NOVEMBER 2011
MEMORANDUM

GRAD 12

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAT

Department: Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

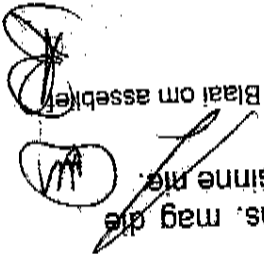
basic education

Handwritten signature

Handwritten signature

Handwritten signature

Blaai om asseblief

Kopiereg voorbehou

6.5 In alle vrae wat van kandidate vereis word om te noem/ lys, ens. mag die antwoorde van kandidate in frases wees en nie noodwendig in volsinne nie.

- Verduideliking 1 punt of soos aangedui in die memorandum.

- Opskrif 2 punte

6.4 Alle vrae wat van kandidate vereis word om te verduidelik/ bespreek/ omskryf/ beskryf, sal soos volg nagesien word:

6.3 Indien van kandidate vereis word om hulle eie voorbeelde/mening te gee, bereideneer dit in die nasiensentrum ten einde die alternatiewe antwoorde te finaliseer.

6.2 Indien twee feite in een sin geskryf word, gee VOLLE krediet aan die kandidaat (6.1 geld steeds)

6.1 Indien byvoorbeeld VYF feite vereis word, sien die kandidate se EERSTE VYF antwoorde na en ignoreer die res van die antwoorde. Dui dit aan deur 'n lyn deur die ongemerkte gedeelte te trek en gebruik die woord 'gekanselleer'. LET WEL: Dit is slegs van toepassing waar die aantal feite gespesifiseer word.

AFDELING B

5. Neem asseblief sorgvuldig kennis van ander verwante antwoorde wat deur kandidate voorsien word en ken punte dienoreenkomstig toe. (In die geval waar die antwoord onduidelik is of 'n mate van begrip aandui, moet deelpunte toegeken word, byvoorbeeld, een punt in plaas van die maksimum van twee punte.)

LET WEL: Daar is geen alternatiewe antwoorde in AFDELING A nie.

- 'n Ander uitdrukking gebruik as wat in die memorandum gegee word.
  - Uit 'n ander bron kom.
  - Korrek en oorspronklik is.
  - Verwant is aan 'n ander toepaslike LU of AS.
4. 'n Omvattende memorandum word voorsien, maar dit is geensins volledig nie. Behoorlike oorweging moet gegee word aan 'n antwoord wat korrek is, maar.

3. Kandidate se antwoorde moet in volsinne wees vir AFDELING B en C. Dit sal van die aard van die vraag afhang.

2. Die nommering van assesseringsstandarde is in ooreenstemming met die beginsel van progressie vanaf Graad 10 tot 12, bv. Die eerste assesseringsstandaard is 12.1.2.

- Nasiener
- Senior Nasiener
- Adjunkhoof en Hoofnasiener
- Roel
- Groen
- Swart
- Oranje

1. Vir nasien- en modereringsdoeleindes word die volgende klieure aanbeveel:

Kopiereg voorbehou

Wanneer punte toegeken word vir fette, neem kennis van die submaksimum wat aangedui word, veral as kandidate nie van dieselfde subopskrifte gebruik

7.7

LET WEL: Die punte-toekenning vir insig mag vir elke opstel verskil.

INHOUDE	PUNTE
Fette	32 (maks)
S	2
A	2
S	2
O	2
TOTALE PUNT	40

O – Oorspronklikheid) soos in die tabel hieronder aangedui:
 Aan die einde van elke opstel, dui die toekenning van punte vir fette en punte vir insig soos volg aan: (S - Struktuur/uitleg en/of A - Analise, S - Sintese,

7.6

Sien alle relevante fette na todat die MAKSIMUM punte vir elke onderafdeling behaal is. Skryf MAKS. nadat maksimum punte behaal is.

7.5

Die komponente van insig word aangedui aan die einde van die voorgestelde antwoord van elke vraag

7.4

Dui insig in die linker-kantse kantlyn aan met 'n simbool, bv. (S, A, S en/of O).

7.3

- LET WEL:**
1. Geen punte sal toegeken word vir inhoud wat herhaal word in die inleiding en gevolgtrekking.
  2. Die kandidaat verbeur punte indien die woorde **INLEIDING en GEVOLGTREKING** nie voorkom nie.

2	Struktuur/uitleg: (Is daar 'n inleiding, inhoud met behoorlike paragrawe en gevolgtrekking? / Is daar 'n logiese vloei/aaneenskakeling in die bespreking?)
2	Analise en interpretasie: (Leerder se vermoë om die vraag te ontlee sodat verstaan word wat gevra is?)
2	Sintese: (Watter dele van die vraag het jy ingesluit in die antwoord? Is daar besluite gemaak uit 'n kombinasie van relevante punte?)
2	Oorspronklikheid: (Was die leerder in staat om die konsepte met voorbeelde, in sy/haar eie woorde, te illustreer. Oorspronklikheid in benadering, idees en antwoorde. Huidige neigings en ontwikkelings
8	TOTAAL VIR INSIG:
32	TOTALE PUNTE VIR FETTE:
40	TOTALE PUNTE VIR OPSTEL (8 + 32)

Insig bestaan uit die volgende komponente:

7.2

Totale Punte	40
Inleiding	8
Inhoud	32
Gevolgtrekking	
Insig	

Die punte-uiteensetting vir die opstelvrae sal soos volg wees:

7.1

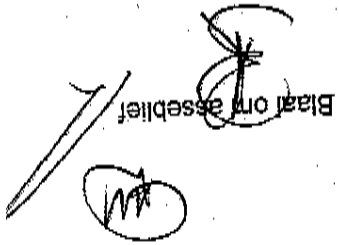
AFDELING C

7.

Blaai om asseblief

Blad om asseblief

Kopiereg voorbehou

AFDELING A:

- 7.8 Indien die kandidaat die vraag **VERKEERD** identifiseer/interpreteer, kry hy/sy steeds punte vir insig.
- 7.9 Indien 'n ander benadering deur kandidate gebruik word, maak seker dat antwoorde geassesseer word in ooreenstemming met die punttoekenning/subopskrifte soos aangedui in die memorandum.
- 8. Neem sorgvuldig kennis van die herhaling van fette. Dui aan met 'n H of R.
- 9. Subtotale van vrae moet in die regterkantlyn geskryf word. Omkring die subtotale, soos aangedui by die toedeling van punte. Slegs die totaal vir elke vraag moet in die linkerkantlyn langs die toepaslike vraagnommer verskyn.
- 10. Ken **TWEE** punte toe vir volledige sinne. Ken **EEN** punt toe vir sinsdele, onvoltooides sinne en vae antwoorde.
- 11. Neem asseblief kennis met ingang van 2012 (Finale Eksaminering) geen punte toegeken sal word vir die aanduiding Ja (✓) / Nee(✓) in die evalueringstipe vrae wat motivering of substansiering vereis nie.

maak nie. Onthou, opskrifte en subopskrifte word aangemoedig en dra by tot insig (struktuur/logiese vloei/volgorde) en dui duidelikhed van denke aan. (Sien PUNTE-UITENSETTING aan die einde van elke vraag.)

Kopiereg voorbehou

AFDELING B
VRAAG 2

(Handwritten marks and signatures)
Blad om asseblief

UITEENSETTING VAN PUNTE	VRAAG 1	1.1	20
		1.2	10
		1.3	10
	TOTAAL		40

TOTAAL AFDELING A: 40

(5 x 2) (10)

(5 x 2) (10)

(10 x 2) (20)

(indien die aard van die besigheid handelsbank is) A/B/C (slegs vir Afrikaanse kandidate)

D (aanvaar A/B/C/D korrek vir Afrikaanse kandidate)

1.2.1 SSGB-onteding V
1.2.2 Direksie V
1.2.3 Etiese Kode V
1.2.4 Die Wet op Vaardighedsontwikkeling V
10 uur V

1.3.1 D V
1.3.2 F V
1.3.3 E V
1.3.4 C V
1.3.5 A V

VRAAG 1

• Besigheidstudies

NSS - Memorandum

Blaai om te sien
 (Handwritten signature and initials)

Kopiereg voorbehou

- Aanbieding van markverwante salarispakette bv. voorsiening van toelae aan werknemers vir behuising, medies, ens.
- Belonings en toekennings bv. betaal billike lone en salarisse/aanbid van bonus.
- Prestasie evaluering bv. herkenning en waardering van goeie werk gedoen deur werknemers.
- Aftiging en mentorskap bv. deeglike leiding aan werknemers.

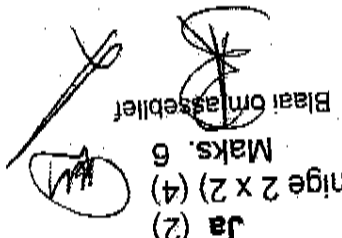
LU3 AS10 2.2

NOTA:1. DIE UITDAGING, OMGEWING EN MATE VAN BEHEER MOET MET MEKAAR VERBAND HOU.
2. AANVAAR TOEPASLIKE STRATEGIE/PRAKTIESE METODES OM UITDAGINGS TE OORKOM.
3. INDIEN DIE OMGEWING VERKEERD IS KEN GEEN PUNTE TOE VIR MATE VAN KONTROLE.

MATE VAN KONTROLE		OMGEWING		UITDAGING	
Totale kontrole	Beperte kontrole ☒	Mikro-omgewing/ Totale kontrole	Mikro-omgewing ☒	Begin 'n taxi diens ☒	
Totale kontrole/ Beperte kontrole/Navorsing oor beste transaksie	Geen kontrole ☒	Mikro- omgewing ☒	Mikro- omgewing ☒	Koop vier nuwe taxi's ☒	
Geen kontrole ☒		Makro- omgewing ☒	Makro- omgewing ☒	Toename in rente koers deur die Reserwebank. ☒	
Bepert / Het 'n invloed in hierdie omgewing/ laer tarief.	Geen kontrole / Bepert/ Bv. met regering en ander belanghebbenes steun wert. ☒	Mark- omgewing ☒	Mark- omgewing ☒	Nuwe mededinger (Groen Lig Taxi- dienste). ☒	
Beperte kontrole /Bv kan tot n sekere mate beïnvloed / Departemente ☒	Vol kontrole/ Beperte kontrole / Geen kontrole Bv. sluit nuwe vennote in vir risiko kapitaal. ☒	Mark- omgewing ☒	Mikro-omgewing Mark-omgewing ☒	Leen geld van die bank/Lening ☒	
Volle kontrole / aggresiewe advertensie. ☒	Volle kontrole / afbetaling van lening. ☒	Mikro- omgewing ☒	Mikro- omgewing ☒	Lening. ☒	
		Mikro- omgewing ☒	Mikro- omgewing ☒	Daling in omset ☒	

(1 x 2) (2)

LU1 AS5 Tersiëre sektor/formele sektor/Privaat sektor

Kopiereg voorbehou

Motivering (Enige 2 x 2) (4)
 Ja (2)
 Maks. 6

- Indiensneming.
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die Wet op Gelyke
- Diskrimineer nie/nie bevooroordeel op grond van geslag, ras of geloof nie.
- Ondersteun inklusiwiteit.

Motivering:

2.3.2 LU 4 AS3
 JA ✓
 JA ✓

(Enige 3 x 2) (6)

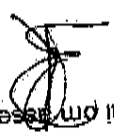

- geneem moet word wanneer aansoek gedoen word vir 'n pos.
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die faktore wat in ag
- infrastrukture. ✓
- Regstellende aksie. ✓
- Loopbaan rigting. ✓
- Geslag. ✓
- Geloof ✓
- Moreel en etiek. ✓
- Risiko's. ✓
- Verantwoordelikhed/werkbeskrywing. ✓
- Finansiële implikasies, bv. Salaris. ✓
- Hervestiging van een stad na 'n ander stad. ✓
- Kontak vs. permanente indiensneming. ✓
- Minimum van een jaar bestuurserfaring in finansiële bestuur ✓
- Familiebande. ✓
- n Sertifikaat in finansiële beplanning. ✓
- BCom-graad/Kwalifikasie/Werkspesifikasie. ✓

2.3.1 LU4 AS3/LU3 AS7

NOTA: KEN 'N MAKSIMUM VAN EEN PUNT TOE INDIEN VOORBEELDE TEN OPSIGTE VAN EEN FEIT ALLEENLIK GEGEE WORD.

Feite / opsak 2
Voorbeelde / Verduideliking 1
 (Enige 4 x 3) (12)

- Berading ✓ by. verwysing van geaffekteerde werknemers na professionele persone vir hulp. ✓
- Motivering ✓ by. voorsiening van werksekuriteit aan werknemers. ✓
- Spanbou ✓ by. neem werknemers uit vir spanbou oefeninge. ✓
- Rehabilitering ✓ by. verwysing van werknemers wat probleme het met dwelms en/of alkohol na rehabilitasiesentrums. ✓
- Onderneem personeelontwikkelingsprogramme / indiensopleiding ✓ by. opleiding in nuwe tegnologie. ✓
- Goete geestes- en fisiese gesondheid ✓ by. Voorsiening van ontspanningsfasiliteite. ✓
- Beter werkomstandighede. ✓ by. Voldoende ligte. ✓
- Ope kommunikasie beleide. ✓ by. deur werknemers te betrek. ✓
- Bestuurstye ✓ by. Mentor. ✓
- Deeglike beplanning ✓ by. Strategiese beplanning. ✓
- Deeglike beleide. ✓ by. Deeglike rigting gegee. ✓
- Geen diskriminasie van werkers. ✓ by. Behandel alle werkers gelyk. ✓
- Herskedulering van werk ✓ by. vereenvoudig take. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die hulp van besighede om stres vlakke van werknemers te verminder.

 Blaai om te sien

Kopiereg voorbehou

NOTA: 1. STAPPE HOEF NIE IN N BEPALDE VOLGORDE TE WEES NIE.
2. DIE VRAAG VEREIS NIE AFDANKING EN OPVOLG-BEPLANNING NIE.
 Ken drie punte toe vir elke stap in opsie 2 indien dit bespreek word (Maksimum 14)
 (Enige 7 x 2) (14)

- OPSIE 2**
- Wenning. ✓✓
  - Seleksie. ✓✓
  - Kortlys. ✓✓
  - Gaan verwysing na. ✓✓
  - Onderhoud. ✓✓
  - Aanleg toets. ✓✓
  - Mediese toets. ✓✓
  - Bevoegdheid toets. ✓✓
  - Psigometrise toets. ✓✓
  - Plasing. ✓✓
  - Induksie. ✓✓
  - Opleiding. ✓✓

- Siel die verkiesingskomitee saam. ✓✓
- Die Menslikehulpbronbestuurder vorm deel van die onderhoupaneel. ✓✓
- CV's moet bestudeer word. Enige applikant wat nie aan die basiese vereistes voldoen nie, sal afgekeur word. ✓✓
- Beste kandidaat word gekortlys. ✓✓
- Die gekortlyste kandidaat word uitgenooi vir onderhoude en bevoegdheidstoets. ✓✓
- Kortlys kandidaat word geneem vir n onderhoud. ✓✓
- Vrae word aan kandidaat gevra om hulle bevoegdheid te bepaal. ✓✓
- Sommige besighedsorganisasies/ondernemings doen psigometrise toets. ✓✓
- Resultate word dan geanaliseer en die beste kandidaat word gekies. ✓✓
- Onsuksesvolle kandidaat word in kennis gestel. ✓✓
- Die agtergrond en verwysingskontrolle van die aangewese kandidaat word met sy toestemming uitgevoer. ✓✓
- Indien die resultate van die agtergrondkontrolle gunstig is, word die kandidaat die werk aangebied. ✓✓
- Indien die resultate nie gunstig is nie, word die proses herhaal/tweede kandidaat mag oorweeg word. ✓✓

2.3.3 LU4 ASS OPSIE 1

LET WEL: 1. KEN GEEN PUNTE TOE VIR JA, SONDER MOTIVERING.
2. KEN VOLPUNTE TOE INDIEN MOTIVERING POSITIEF IS EN GEINTEGREERD IS IN DIE ANTWOORD.
3. KEN MAKSIMUM VAN VIER PUNTE TOE INDIEN JANEE NIE AANGEDUI IS NIE.

Kopiereg voorbehou

Blaai om assidliet

60	TOTAAL
8	2.4.2
6	2.4.1
14	2.3.3
6	2.3.2
6	2.3.1
12	2.2
6	2.1.2
2	2.1.1
VRAAG 2	PUNTE
UITENSETTING VAN PUNTE	

LET WEL: DIE AANTAL FEITE WAT NODIG IS, IS NIE GESPESSIFISEERD NIE.

(Enige 4 x 2)(8)

- Afrikaanse besighede.
- Enige ander relevante antwoord op die invloed van HIV/AIDS op die Suid
- Verbruiker mark is besig om te verklein/koopkrag verminder. ✓
- Produktiwiteit is laag. ✓
- deur werkswinkele aan te bied en sake rakende HIV/AIDS te bespreek. ✓
- Besighede moet probeer om meer ondersteuning tot hul werknemers te wees
- welvaart programme/hoer mediese koste. ✓
- Besighede word blootgestel aan meer uitgawes /koste van implementering van
- Opleiding van nuwe personeel of plaasvervanger/hoer personeelomset. ✓
- Spanning by die werkkplek/ stigma daaraan verbonde. ✓
- Lae personeel moraal / siek kundige impak. ✓
- Neem af om begrafsisse by te woon / besoek van geaffekteerde families. ✓
- Hoer afwesigheid / meer dae vir siekverlof. ✓

2.4.2 LU 1 AS 3

3. INDIEN DRIE REDES GENOEM WORD KEN (3 X 2)(6) TOE.

2. INDIEN TWEE REDES VERDUIDELIK WORD KEN (2 X 3)(6)

NOTA: 1. REDE KAN GENOEM OF VERDUIDELIK WORD.

Enige 3 x 2 = (6)

- Mense met MIV/AIDS het die reg om nie hulle status bekend te maak nie (privaatheid). ✓
- Dit was oneties van die danser wat die HIV/AIDS status van die ander danser sonder sy toestemming bekend gemaak het. ✓
- Word beskerm deur die Handves van Menseregte in die grondwet. ✓
- Verbreking van vertroue/vertroulikheid tussen kollegas. ✓
- Kan lei tot diskriminasie van die werker. ✓
- Daar kan 'n stigma aan die werker kleef. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot onetiese bekendmaking van hulle MIV/AIDS-status sonder hulle toestemming.

2.4.1 LU1 AS3

2.4

Blaai om/assblief

Kopiereg voorbehou

- Lede moet lojaal wees teenoor die onderneming. ✓✓
- Gesamentlike begeerte om doelwitte te bereik. ✓✓
- Het die nodige vaardighede en respekteer ander se vaardighede. ✓✓
- Duidelike begrip van take en keerdatum. ✓✓
- Ondersteun mekaar. ✓✓
- Lede het duidelike en bereikbare doelwitte. ✓✓
- Daar is oop kommunikasielynne tussen lede op 'n gereelde basis. ✓✓
- Lede neem gesamentlike besluite. ✓✓
- Die spanede respekteer die menings/bydraes van ander lede. ✓✓
- Daar is 'n wedersydse vertroue tussen spanede. ✓✓
- Elke lid ken sy/haar rol en verantwoordelikhede. ✓✓

Luz Ass

3.3

(Enige 5 x 2) (10)

NOTA: WEES VERSIGTIG VIR HERHALING VAN DIESELFDE KWALITEITE DEUR VERSKILLENDE UITDRUKKINGS TE GEBRUIK.

- eienskappe van 'n suksesvolle besigheid.
- Enige ander relevante antwoord verwant aan entrepreneurskwaliteite/
- Goie toekomstige beplanning. ✓✓
- Bestuur hulpbronne effektief. ✓✓
- Kombineer die produksie faktore. ✓✓
- Positiewe uitkyk. ✓✓
- Het 'n goeie kennis van teiken mark. ✓✓
- Selfvertroue hê en geloof in hul vermoëns. ✓✓
- Goeie kommunikasie vaardighede hê. ✓✓
- met ander persone. ✓✓
- Goeie interpersoonlike vaardighede hê en die vermoë om te luister en werk
- Energiek, doelwitgeïntereerd en selfgemotiveerd wees. ✓✓
- Vermoë om voordeel te trek uit winsgewende moontlikhede. ✓✓
- Kreatiwiteit en die vermoë om innoverend te wees. ✓✓
- Goed georganiseerde, leierskap- en bestuursvaardighede. ✓✓
- Vermoë om berekende risiko's te neem. ✓✓

Luz Ass

3.2

(Enige 3 x 2) (6)

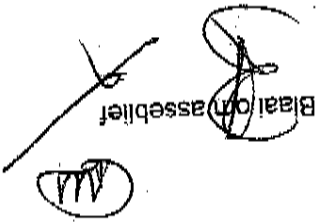
- Maklik om te vestig en te ontbind. ✓✓
- Goedkoop om te vestig. ✓✓
- Verdeling van verantwoordelikhede en risiko's. ✓✓
- Maak voorsiening vir vennote om vinnig besluite te neem/maklik aanpasbaar
- tot verskeie ekonomiese uitdagings. ✓✓
- Min wettige veristes. ✓✓
- Direkte kontrole oor jou onderneming sake. ✓✓
- Meer kapitaal kan bekom word. ✓✓
- Kredietwaardigheid is hoër as gevolg van vennote wat gesamentlik en
- afsonderlike aanspreeklik is vir skulde. ✓✓
- Laat toe vir spesialisasie / kombinasie van verskillende vaardighede. ✓✓
- Kan maklik omgeskakel word na 'n ander ondernemingsvorm/ beslote
- korporasie of 'n maatskappy. ✓✓
- Enige ander relevante antwoord verwant aan die voordele van 'n vennootskap.

Luz Ass

3.1

VRAAG 3

Kopiereg voorbehou

(4)

Investering in vaste deposito
 R 200 000 x $\frac{100}{15}$
 R 30 000 x 2 ✓
 R 60 000 ✓

(4)

Investering in aandele
 30 000 x R10 = R 300 000
 30 000 x R15 = R 450 000
 R 450 000 ✓ - R 300 000 ✓ = R 150 000 ✓

(4)

Aandele:
 - Medium OF Hoë risiko belegging ✓
 - Vaste deposito:
 - Lae risiko ✓

3.5
3.5.1

LU2 AS7

(Enige 4 x 3) (12)

Opskif 2
Voorbeeld 1

- Enige relevante antwoord met betrekking tot die oorsaak van konflik.
- Druk vanaf verskillende belanghebbendes. ✓ aandeelhouders/vakunies
- departemente, ander besighede en verskaffers. ✓
- Swak interpersoonlike verhoudings tussen kollegas. ✓ bv. Lede, groepe,
- Onbillike verspreiding van hulpbronne ✓ bv. Bevordering.
- Wedywer vir hulpbronne ✓ bv. Beperkte, finansies/toerusting ens.
- Onvoldoende/onduidelike beleid ✓ bv. Onsekerheid onder werkers. ✓
- Verskillende bestuurstyl ✓ bv. Outokraties vs demokraties. ✓
- hy aandag aan sy persoonlike sake wil gee. ✓
- Verskille in waardes ✓ bv. 'n werknemer wat weier om oortyd te werk omdat
- geslag, ras of godsdiens. ✓
- Diskriminasie in die werkplek ✓ bv. diskriminasie van werkers gebaseer op
- daarin slaag om saam te werk nie. ✓
- Persoonlike botsings ✓ bv. waar mense met verskillende persoonlikhede nie
- werknemers bevoordeel. ✓
- Ongelyke behandeling van werknemers ✓ bv. waar bestuurders sekere
- werkomgewing. ✓
- Persoonlike sake ✓ bv. ongesonde werksomstandighede/stressvolle
- Verskille in doelwitte ✓ bv. verskille in waardes / oordraagbare belange. ✓
- maak veranderinge sonder om werknemers in te lig. ✓
- Gebrek aan kommunikasie tussen werkgewer en werknemer ✓ bv. bestuur

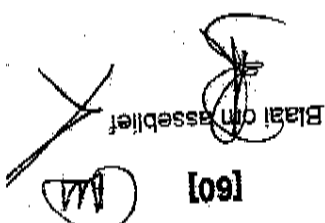
3.4

LU3 AS6

(Enige 4 x 2) (8)

- Deel in die sukses van die span. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die kenmerke/kwaliteite
- van 'n suksesvolle span.

Kopiereg voorbehou

Blas om asseblief

[60]

60	TOTAAL
4	3.5.3
16	3.5.2
4	3.5.1
12	3.4
8	3.3
10	3.2
6	3.1
	VRAAG 3
	PUNTE

UITEENSETTING VAN PUNTTOEKENNING

LET WEL: Merk aandele en vaste deposito verkeerd

(Enige 2 x 2)(4)

Enige relevante antwoord met betrekking tot tipes/vorme van investering.

- Delingsfonds. ✓
- Koop kommoditeite bv. Minerale; platinum, goud, diamante, ens. ✓
- Kennisgewing deposito's ✓
- Antieke waarde/kunswerk. ✓
- Vaste eiendom. ✓
- Skuldbruwe. ✓
- Uitkeerpolis. ✓
- Korttermyn belegging. ✓
- Buitelandse belegging, e.g. Forex. ✓
- Atrude Annuitait. ✓
- Verande. ✓
- Stokvel. ✓
- Effektrust. ✓

3.5.3 LU2 AS7

1. KEN VOLPUNTE TOE INDIEN DIE ANTWOORD KORREK IS (GEEN BEREKENINGS GETOON NIE), ANDERSINS KEN DEELPUNTE TOE.
2. PUNTE VIR ELKE SOORT VAN BELEGGING.
2. INDIEN DIE KANDIDAAT SKRYF SLEGS 50%(AANDELE) EN 30%(VASTE DEPOSITO) EN TOON AAN DAT DIE BESTE BELEGGING IS IN AANDELE KEN MAKSIMUM 16 PUNTE TOE.
3. INDIEN DAAR GEEN BEREKENING IS NIE EN DIE OPBRENGS IS VERKEERD KEN GEEN PUNTE TOE.
4. INDIEN SLEGS DIE BESTE BELEGGING IN AANDELE GEGEE IS AS ANTWOORD KEN TWE PUNTE TOE.

NOTA:

- Beste Verdienste: Belegging in aandele. ✓

(2)

- Vaste Deposito $(\frac{60\ 000}{200\ 000} \times 100) \checkmark = 30\% \checkmark$

(6)

- Aandele $(\frac{150\ 000}{300\ 000} \times 100) \checkmark = 50\% \checkmark$

Blaai om assedielt

Kopiereg voorbehou

- Onderhoud en die bevordering van die belange van sy lede. ✓✓
- Verbeter en onderhandel beter werksomstandighede vir werkers. ✓✓
- werkers by die werkplek. ✓✓
- Verteenwoordig hulle lede by griewe en dissiplinêre verhore/vertteenwoordig
- Onderhandel vir salarisverhogings/kollektiewe bedinging. ✓✓
- Oplos van griewe en beslissing van dispute in die werkplek. ✓✓
- Beskerm die regte van werknemers in die werkplek. ✓✓
- Verseker beter voordele vir lede. ✓✓
- word. ✓✓
- Ontoedig diskriminasie in die werkplek/verseker dat werkers billik behandel
- Vermeerdering van onderhandelingskrag deur die werwing van meer lede. ✓✓

LU4 AS3

- 4.3
- 4.2.5 Markpenetrasie/intensiewe ✓✓
- 4.2.4 Horizontale diversifikasie / Diversifikasie/konglomeraat. ✓✓
- 4.2.3 Markontwikkeling/intensiewe strategie. ✓✓
- NOTA: Slegs die woord 'integrasie' gee een punt.
- Aanvaar vertikale integrasie
- 4.2.2 Terugwaartse integrasie ✓✓
- 4.2.1 Verruiming/Verkope van bates/Verdedigende strategie ✓✓
- 4.2 **LU1 AS2**

LET WEL: Stappe hoef nie in 'n spesifieke volgorde te wees nie.

- Aanvaar griewe/dissiplinêre prosedure stappe.
- OPSIE 3
- Na- onderhandeling. ✓✓
- Onderhandeling. ✓✓
- Voor- onderhandeling. ✓✓
- Bepaal die konflik – bestuur strategie. ✓✓
- Analiseer die konflik. ✓✓
- OPSIE 2

AANVAAR: 'ignoreer die probleem'

- (Enige 5 x 2) (10)
- probleem/moniteer die resultate. ✓✓
- Moniteer die implementering en evalueer die gekose oplossing tot die
- Implementeer die voorgestelde oplossing. ✓✓
- Ontwikkel 'n aksieplan. ✓✓
- Kies die beste oplossing. ✓✓
- alternatiewe. ✓✓
- Fasiliteer 'n bespreking onder die persone betroke by die probleem/analiseer
- Identifiseer moontlike oplossings oor die probleem/alternatiewe. ✓✓
- Versamel soveel as moontlik inligting rakende die probleem. ✓✓
- Assesseer die oorsaak van die probleem. ✓✓
- Identifiseer die probleem/Definieer die probleem. ✓✓

OPSIE 1

LU3 AS2

4.1

VRAAG 4

Blasim assediliet
 (Handwritten signature and initials)

Kopiereg voorbehou

LET WEL: 1. DIE ANTWOORDE MOET GEKOPPEL EN TOEPASLIK WEES
2. JAA/EE SONDER REDES; KEN GEEN PUNTE TOE NIE.

- NEE ✓
- Versekering op n verband is vir n beperkte periode. ✓
- Versekering premies is soms te hoog. ✓
- Versekering vermeerder uitgawes van individue/besighede. ✓
- Ander versekerings (bemaakings) kan bykoment gesedeer word. ✓
- Versekering dek n risiko wat mag of nie mag gebeur nie, wat n verlies kan wees vir individue. ✓
- Spaar en koop n huis kontant. ✓
- Huur totdat die Pillays genoeg geld het. ✓
- Die waarde van die eiendom kon baie hoer gewees het as die verband self. ✓
- Verbandversekering bied geen kontantwaarde wanneer gesedeer word nie. ✓
- Versekeringsagente vra verskillende persentasie kommissies en dit het teenstrydighede tot gevolg in die betaling van premies. ✓
- Besparings deur gewaarborgde opbrengs verdien deur rente. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot nadele van versekering
- Wanneer polisse uitgeneem word op verbande.

Nee (2)
 Nadole (3 x 2) (6)
 Maks. (8)

OF

NOTA: AANVAAR SEKURITEIT INDIEN NIE HERHAAL IN VORIGE VOORBEELDE NIE

- JA ✓
- Voordede van versekering tot voordede van versekering
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot voordede van versekering op verbandelings.
- mededingers. ✓
- Die rente wat deur die banke aangebied word mag dalk hoer wees as die van Verbeter die kredietwaardigheid indien vorige verbandelings op datum is. ✓
- (tydelike/permanente indiensneming), dood, ongeskiktheid, ens. ✓
- Die Pillay's word beskerm teen verliese as gevolg van swak gesondheid mag ondervind as gevolg van vuur, natuurrampe, ens. ✓
- Versekering voorsien skadeloosstelling aan die Pillay's vir verliese wat hul verbande. ✓
- Diensverskaffers vereis n bykomentende (kollaterraal) borg / Verpligtend vir

JA (2)
 Voordede (3 x 2) (6)
 Maks. (8)

VOORDELE VAN VERSEKERING OP VERBANDE

4.4
 LUZ AS7
 JA ✓

LET WEL: KEN EEN PUNT ELK VIR VOORBEELDE ALLEENLIK GEGEE; TOT N. MAKSIMUM VAN 2 PUNTE PER FUNKSIE.

- Om die sienings en aspirasies van die werknemers deur werksplektorums uit te druk. ✓
- Om die vakunies te promoveer, ondersteun en verenig/ om die werksmag van verskillende industrie te organiseer en verenig in een sterk liggaam. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot funksies van vakbonde. (Enige 4 x 2) (8)

Kopiereg voorbehou

Bisaal ofn asseblief

Aanbeveling Enige (1 x 2) (2) Maks. (12)
Bespreking Enige (2 x 2) (4)

- teistering kan hanteer
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot hoe besighede seksuele
- Maak seker dit is inooreenstemming met die wet. ✓
- Afrikaanse Polisie dienste. ✓
- gerapporteer word aan die regte instansies soos byvoorbeeld die Suid-
- Na interne navrae, ernstige gevalle / sake van seksuele teistering moet dit
- waardigheid gerespekteer word. ✓
- Skep goeie werksomstandighede waar al die werknemers se regte en
- Formuleer 'n beleid met betrekking tot seksuele teistering. ✓
- Lei werknemers ten opsigte van seksuele teistering op. ✓
- Implementeer duidelike klagte en dissipliningsprosedures. ✓
- **Aanbevelings**
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot seksuele teistering.
- Verwysing na die skending van basiese mense regte gewoonlik deur
- persoon wat sy/haar posisie of outortiteit teen ander misbruik. ✓
- seksuele manier. ✓
- Dit sluit in fisiese / mondelinge toenadering of grappe bv. aanraking op 'n
- Dit sluit versoeke vir seksuele gunste in ruil vir besighedsvoordele in. ✓
- veroorsaak dat 'n persoon geïntimideerd/bedreigd voel. ✓
- Dit vermys na enige seksuele voordeel, gebaar of opmerkings wat
- **Seksuele teistering**
- **Aanbeveling** Enige (1 x 2)(2)
- **Bespreking** Enige (2 x 2)(4)

- van goedere in afgeleë gebiede kan aanspreek.
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot hoe besighede die pryse
- van onetiese praktyke. ✓
- Besighede sal verbruiker se loyaliteit en ondersteuning wen deur af te sien
- pryse vir goedere en dienste te vra. ✓
- Besighede in afgeleë gebiede moet aangemoedig word om markverwante
- Regering moet die infrastruktuur in afgeleë gebiede verbeter. ✓
- vasgestel is.
- Deurlopende monitoring deur regulerende liggame, spesifiek wanneer pryse
- **Aanbevelings**
- afgeleë gebiede.
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die pryse van goedere in
- het hoer pryse tot gevolg. ✓
- Meeste besighede huur vervoer om voorrade van ver plekke te koop en dit
- voorgestelde pryse. ✓
- Regulerende liggame gee te min instruksies ten opsigte van wettige
- Gebrek aan infrastruktuur bring mee dat besighede geen kompetisie het nie.
- die enigste voorsiens van goedere en dienste, en vra gevolglik hoer pryse.
- Min of geen mededinging nie/ Geen ander verkopers nie/Sekere besighede is
- voorstedelike gebiede. ✓
- Pryse van goedere en dienste in afgeleë gebiede is hoer as die van
- **Pryse van goedere in afgeleë gebiede**

4.5 LU3 AS4

Kopiereg voorbehan

Blaas en asselief

TOTAAL AFDELING B: 180
 [60]

PUNTE	VRAAG 4
10	4.1
2	4.2.1
2	4.2.2
2	4.2.3
2	4.2.4
2	4.2.5
8	4.3
8	4.4
12	4.5
2	4.6.1
6	4.6.2
4	4.6.3
60	TOTAAL

UITEENSETTING VAN PUNTTOEKENNING

- Verkoop produkte wat aangepas kan word vir die gebruik in verskillende seisoene/veeltydige produkte. ✓
- Diversifikasie van produkte. ✓
- Bied aerslag vir verkope aan /mark penetrasie. ✓
- Intensiewe bemarkingspogings. ✓
- Brei besighe uit na ander kouer gebiede/mark ontwikkeling. ✓
- Herdefinieer die teiken mark. ✓
- Engie ander relevante strategie(tipe/ praktiese we) om die verkope te verbeter gedurende September. (Engie 2 x 2)(4)

4.6.3 LUZ AS6

- Dit is winterseisoen gedurende Junie. ✓
- Baie mense koop jasse as gevolg van die koue weer. ✓
- Baie kleinhandelswinkels kon aerslag bied op verkope. ✓
- Jasse kan in die mode wees. ✓
- Want die verkope is R 90 000. ✓
- Engie ander relevante motivering vir die hoogste verkope in Junie. (Engie 2 x 2)(4)

Maks. (6)

Motivering:

4.6.2 LUZ AS6
 Junie ✓

(2)

4.6.1 LUZ AS6
 Staatstrategie(kolom)(blok)(baik) ✓
 NOTA: MOET NIE HISTOGRAM AANVAAR NIE
 (1 x 2)(2)

Blad of assesseer
W

Kopiereg voorbehou

- maklike toegang tot krediet he/slegs kredietwaardige kliente. ✓
- Besighede sukkel om te oortee omdat hulle afhanklik is van verbruikers wat Meer bedryfskapitaal word benodig. ✓
- Krediettooreenkoms telefonies of deur besoeke by die huis nie. ✓
- Krediteure mag nie verbruikers lastig val om ooreen te kom rakende n Mag beperk word om ruim oortekkingstasilliete te kry. ✓
- atname. ✓
- Vermindering in kredietverkope as gevolg van verbruikerverlies/ekonomiese

5.3.2 Die nadele van die NKW vir Besighede/Diensverskaffers.

- Kredietwet aan besighede/diensverskaffers. (Enige 3 x 2) (6)
- Enige ander antwoord met betrekking tot die voordele van die Nasionale die wet teen misbruik beskerm word. ✓
- Lei tot meer verbruikers deur middel van kredietverkope omdat hulle nou deur Trek voordeel uit welwillendheid en lojaliteit van die verbruiker. ✓
- Vermeerder kontantverkope. ✓
- Beskerm besighede teen nie-betalende verbruikers. ✓
- Beter kontantvloei. ✓
- Die hele kredietproses is deursigtig. ✓
- Laer oninbare/slegte skulde. ✓
- Meer oordeelkundige aankope. ✓

5.3.1 Die voordele van die Nasionale Kredietwet aan Besighede/Diensverskaffers.

- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die doel van die NKW. (Enige 3 x 2) (6)
- Maak voorsiening vir die vestiging van Krediet Register(databasis). ✓
- Maak voorsiening vir die vestiging van Nasionale Krediet Reguleerder (NKR) ✓
- Die NKW reguleer rentekoerse wat deur diensverskaffers gehet moet word. ✓
- ontmoedig. ✓
- Roekelose toestaan van krediet deur diensverskaffers aan verbruikers word
- Regverdige regte en verantwoordelikhede vir verbruikers en kredietverskaffers. ✓
- Aanmoediging van verantwoordelike verlening. ✓
- Verseker dat alle kredietverskaffers en kredietverbruikers gelik behandel word. ✓
- aan alle kredietaktiwiteite. ✓
- Bekendstelling van n enkele funksionele stelsel van regulering wat sal voldoen
- buitensporige rentekoerse bo die maksimum soos gestipuleer deur die Wet. ✓
- Beskerm die verbruiker teen onbillike krediettooreenkoms, bv. die vra van

5.2 Doel van die Nasionale Kredietwet

- Enige ander relevante inligting met betrekking tot die Nasionale Kredietwet. (Enige 3 x 1) (3)
- Indien ons nie versigtig is nie, is dit maklik dat skuld die oortand oor ons kry. ✓
- ons lewens. ✓
- Die wet verseker dat ons krediet gebruik op n wyse dat dit waarde toevoeg tot besighede en verbruikers te verbeter. ✓
- Die Nasionale Kredietwet was in plek geplaas om die skuld situasie van Baie verbruikers oorspandeer indien op krediet gekoop word. ✓

5.1 Inleiding

VRAAG 5 LU 1 AS 4

AFDELING C

Kopiereg voorbehou

5.7 **Gevoigtrekking** - Verbruikers het die verantwoordelijkheid om eienaarskap van krediet te neem deur die betaling na te kom. ✓

- Kan heraansoek doen. ✓
- Die verbruiker mag 'n geskrewe rede vir weiering versoek. ✓
- 'n Kredietverskaffer moet aan jou 'n rede verskat. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot maatreëlswyse wat onderneem kan word indien die krediet afgekeur word. (Enige 2 x 2)(4)

5.6 **Wat kan gedoen word indien die verbruiker se aansoek vir krediet afgekeer word?**

- Die reg om vir krediet aansoek te doen. ✓
- Beskerming teen diskriminasie met inagneming van krediet. ✓
- Verky redes waarom krediet geweier is. ✓
- Inligting in 'n amptelike taal (keuse van twee tale). ✓
- Inligting in eenvoudige en verstaanbare taal. ✓
- Ontvang dokumente soos versoek deur die Kredietwet. ✓
- Vertroulike hantering van inligting. ✓
- Reg tot insae en uitdagings van kredietdokumente en inligting. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot verbruikersregte. (Enige 3 x 2)(6)

5.5 **Verbruikersregte in terme van die Kredietwet**

- Verbruikers wat geswarty is kan nie toegang tot krediet verkry nie. ✓
- Mag lei tot 'n daling in die lewenstandaard. ✓
- Verbruikers word nie altyd ingelig waarom hulle krediet aansoek afgekeur is nie. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die nadele van NKW aan verbruikers. (Enige 3 x 2)(6)

5.4.2 **Nadele van die NKW vir verbruikers/kliënte.**

- Beskerm verbruikers teen onbillike kredietpraktieke. ✓
- Beskerm verbruikers teen ontvangs van krediet wat hulle nie in staat is om terug te betaal nie. ✓
- Verlig verbruikers wat nie die risiko's betroke by krediet verstaan nie en daardeur oorbelaas word. ✓
- Beskerm kliënte deur vassstelling van handelsure vir direkte verkope. ✓
- Maak voorsiening vir skuld berading. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot voordele van NKW aan verbruikers. (Enige 3 x 2) (6)

5.4.1 **Voordele van die NKW vir verbruikers/kliënte.**

- Wanneerprentasie van die wet mag lei tot afname in wins. Bv. Vermeerder siegteskuld. ✓
- Gebrek om aan al die voorsienings van die Wet te voldoen mag lei tot dagvaarding, bv. Voorsien krediet aan klient wat onder sekwestrasie is. ✓
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot nadele van die NKW aan besighede/diens verskaffers. (Enige 3 x 2) (6)

Blaai omassie

[Handwritten signature]

Handwritten signatures and initials:
 - A large signature on the left.
 - A signature in the middle.
 - A circled signature on the right.

Kopiereg voorbehou

6.2 Menseregte
 6.2.1 Aard van menseregte
 - Menseregte verwys na die basiese regte waartoe alle inwoners geregtig is. ✓
 - In Suid-Afrika, word basiese menseregte beskerm deur die Handves van Regte
 - soos gestipuleer in die Grondwet. ✓

6.1 Inleiding
 - Besigbode is sosiaal verantwoordelik vir die bevordering van Menseregte en inklusiwiteit in die werkplek sowel as beskerming van die omgewing. ✓
 - Bevorder menseregte, inklusiwiteit en beskerming van die omgewing sal 'n goeie beeld vir die besigheid bevorder. ✓
 - Volhoubaarheid van enige besigheidsonderneming berus grootliks op die vermoë om mense se regte in ag te neem, om inklusiwiteit te ondersteun en om omgewingsake aan te spreek. ✓
 - Enige ander relevante inleiding verwant aan menseregte, inklusiwiteit en omgewingsake.

VRAAG 6 LU 2 AS 5

NOTA: FEIT MAG VAN TOEPASING WEES IN MEER AS EEN ONDER- OPSKRIF. BY DOELWIT EN VOORDELE, KEN PUNTE DIENOOREENKOMSTIG TOE.

SASO – Vir elke komponent
 Ken 2 punte toe indien aan alle vereistes voldoen is
 Ken 1 punt toe indien aan sekere vereistes voldoen is.
 Ken 0 punte toe indien aan geen vereistes voldoen is nie.

[40]

UITENSETTING VAN PUNTTOEKENNING	
Maksimum	Totaal
3	
	Inleiding
6	Doel van die Nasionale Kredietwet
6	Voordele van die NKV vir besigbode
6	Nadele van NKV aan besigbode
6	Voordele van NKV aan verbruikers.
6	Nadele van NKV aan verbruikers
6	Verbruikers regte in terme van NKV
4	Wat kan gedoen kan word indien 'n verbruiker se aansoek vir krediet afgekeer word?
2	Gevolgtrekking
	INSIG
2	Uitleg
2	Analise, interpretasie
2	Sintese
2	Oorspronklikheid, voorbeelde
32	Maks
	TOTAAL PUNTE
	40

- Hierdie Kredietwet laat verbruikers verantwoordelike lenings aangaan en skakel roekelose leen uit. ✓
 - Enige ander relevante gevolgtrekking rakende NKV. (Enige 1 x 2)(2)

~~Blaas en assessor~~

Kopiereg voorbehou

6.4 Omgewingsake
6.4.1 Aard van omgewingsake
Omgewingsake vermys na hoe besighede natuurlike hulpbronne gebruik. v

- Insluiting van meer werkers met gestremdhede. v
- Maak die werkplek verteenwoordigend van die Suid Afrikaanse Bevolking. v
- Spreek sake oor geslagsgelykheid aan. v
- Voorsien gelyke moontlikhede vir vrouens in die werkplek. v
- Eliminering van onbillike besighedspraktieke. v
- Respektering van werknemer se regte. v
- Maak afsprake en bevorderings op grond van meriete sonder enige soort diskriminasie. v
- Implementering n regstellende aksie strategie. v
- Implementering van Gelyke Indiensneming Wet wat gelyke geleenthede en billike behandeling vir alle werknemers bevorder. v
- Implementering van die Vaardighedsontwikkeling Wet om werknemers met die nodige vaardighede toe te rus, veral van voorheen benadeelde groepe. v
- Enige ander relevante antwoord m.b.t. tot die aanwending van inklusiwiteit. (Enige 4 x 2) (8)

- Inklusiwiteit
- 6.3
- 6.3.1 Aard van inklusiwiteit
- Wipkunte om die ongebalanseerdhede van die verlede reg te stel deur toe te sien dat daar nie teen enige een gediskrimineer word nie. v
- Werkgevers moet n beleid volg van gelyke moontlikhede vir alle werknemers. v
- Inklusiwiteit verseker dat niemand uitgesluit word op die basis van geslag, ras, gestremdhede en / of seksuele oriëntasie nie. v
- Die Gelyke Indiensneming Wet en die BSEB Wet is deur die regering in plek geplaas om inklusiwiteit te bevorder. v
- Enige ander relatiewe antwoord m.b.t. die aard van inklusiwiteit. (Enige 4 x 2) (8)

- 6.2.2 Evaluering
- Neem meer werknemers met gestremdhede in diens. v
- Neem meer werknemers van verskillende kulturele groepe in diens. v
- Implementeer meer vaardighedsontwikkelingsprogramme vir hulle werknemers. v
- Maak donasies aan verskeie organisasies. v
- Help benadeelde mense om meer produktief te wees deur praktiese kursusse te implementeer. v
- Behandel alle werknemers gelyk en billik. v
- Betaal werknemers billike vergoeding. v
- Verseker vryheid van assosiasie in die werkplek. v
- Implementeer billike, beginselvaste en deursigtige dissiplinere maatreëls. v
- Erbiedig basiese menseregte soos vervat in die Grondwet van Suid-Afrika. v
- Voorsien n veilige en aangename werkomgewing. v
- Implementeer menseregte beleid. v
- Verseker dat daar nie teen werkers gediskrimineer word nie. v
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die aanwending van menseregte deur die NMU. (Enige 4 x 2) (8)

- Dit sluit in die reg om behandel te word op n waardige wyse, vryheid van spraak, privaatheid, ens. v
- Menseregte is die raamwerk van goeie verhoudinge en welvaart van die gemeenskap. v
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die aard van menseregte. (Enige 4 x 2) (8)

Kopiereg voorbehou

~~Blaai om assosieer~~

NOTA: INDIEN DIE KANDIDAAT STRATEGIEË SOOS IN DIE GEVALLESTUDIE GEE, KEN 'N MAKSIMUM VAN EEN PUNT PER FEIT TOE.

UASO - Vir elke komponent
 Ken 2 punte toe indien aan alle vereistes voldoen is.
 Ken 1 punt toe indien aan sekere vereistes voldoen is.
 Ken 0 punte toe indien aan geen vereistes voldoen is nie.

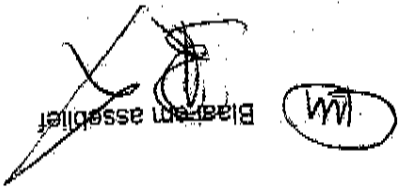
[40]

UITENSETTING VAN PUNTTOEKENNING		Maksimum	Totaal
Besonderhede		3	
Inleiding		8	
Aard van menseregte		8	
Evaluering		8	
Aard van inklusiwiteit		8	
Evaluering		8	
Aard van omgewingsake		8	
Evaluering		8	
Gevoitrekking		2	
INSIG			
Uitleg		2	
Analise, interpretasie		2	
Sintese		2	
Oorspronklikheid, voorbeelde		2	
TOTALE PUNTE			40

6.5 **Gevoitrekking**
 - Menseregtekwesties, inklusiwiteit en omgewingsake moet deur besighede aangespreek word vir die deuropende voortbestaan daarvan.
 - Besighede wat nie sosial en omgewingsverantwoordelik is nie, kan hul aandeel in die mark verloor.
 - Enige ander relevante gevoitrekking met betrekking tot die implementering van menseregte, inklusiwiteit en omgewingsake. (Enige 1 x 2) (2)

6.4.2 **Evaluering**
 - Skenk geld of kundigheid aan natuurberwingsprogramme.
 - Verseker die omgewing se volhoubaarheid.
 - Ontwikkel alternatiewe bronne van energie.
 - Voldoen aan alle omgewingswette.
 - Neem daadwerklike stappe om besoeiding te verminder en te kontroleer.
 - Voldoen aan wetgewing rakende die omgewing.
 - Neem 'n leidende rol in die herstel en beskerming van die omgewing.
 - Implementering van herwiningsprogramme wat gemeenskapsede insluit.
 - Betrokkenheid in sosiale verantwoordelikhedsprogramme deur fondse te bewillig vir natuurberwaring.
 - Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die NWU se implementering van omgewingsinisiatiewe. (Enige 4 x 2)(8)

- Die besighede het die verantwoordelikhede om die omgewing te beskerm, bv. om nie die omgewing te besoeel nie.
 - Alle besighede moet omgewingsvriendelik wees.
 - Klim op aardverwarming.
 - Verwydering van toksiese afval.
 - Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die aard van omgewingskwesties. (Enige 4 x 2)(8)

Bladsom asselief

Kopiereg voorbehou

- Die leier neem alle besluite alleen. ✓
- Die leier neem nie die behoeftes van die ondergeskiktes in ag nie. ✓
- Ondergeskiktes word vertel wat om te doen en nie te doen nie sonder die geleentheid om insette of voorstelle te maak. ✓
- Die leier gee rigting / instruksies as 'n wyse van kommunikasie met ondergeskiktes. ✓
- Word gebruik indien die bestuurder al die inligting het om die probleem op te los. ✓
- Hierdie leierskapstyl, indien nie korrek gebruik nie, mag lei tot krisissituasies binne die organisasie. ✓

7.3 Evaluering van **Leierskap/Bestuurstyl**
 7.3.1 **Outokantese/leiergesentreerd/Outoriteit leierskapstyl/ Bestuurstyl.**

OPSIÉ 2
 NOTA: KEN 4 PUNTE(2 x 2) TOE WANNEER SLEGS DIE MOTIVERING GEGEE WORD EN GEEN JA OF NEE GEGEE IS NIE.

- Stem nie saam met die stelling nie. ✓
- Besigheid moet goed gevestig wees. ✓
- Geen kompetisie nie. ✓
- Produkte kan baie in aanvraag wees. ✓
- Besighede kan sterk handelsmerk lojaliteit he. ✓
- Sterk finansiële situasie. ✓
- Goed ingeligte teikenmark. ✓
- Enige ander relevante motivering met betrekking tot nie saamstemming van die stelling ten opsigte van suksesvolle besighedsverwagting en bereiking van doelwitte en mikpunte nie.

- OF
- Stem saam met die stelling. ✓
  - Leiers gee rigting aan die besigheid. ✓
  - Goë leiers help besighede om te werk ten einde doelwitte te bereik. ✓
  - Leiers maak besluite wat die besigheid help groei/uitbrei. ✓
  - Enige ander relevante motivering met betrekking tot hoe goë bestuur en goë leierskap besighede en organisasies sal beïnvloed ten einde meer suksesvol te wees.

OPSIÉ 1
 (2) **Analiserings van die stelling**

- Goë leiers moet spesifieke toepas vir 'n spesifieke situasie. ✓
- Dit hang af van die tipe werkers / werknemers waarmee die leier handel. ✓
- Geskoolde en ongeskoolde werkers vereis verskillende bestuur- en leierskapstyle. ✓
- Enige ander relevante inleiding met betrekking tot bestuur- en leierskapstyle.

7.1 **Inleiding**
 7.1 **VRAAG 7 LUS ASS**

Kopiereg voorbehou

Blaaiom assékret

- Bestuurstyl:
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot Charismatiese Leierskapstyl / self as onvervangbaar. ✓
  - Charismatiese leiers is onverdraagsaam teenoor uitdagings en hulle sien hulle Algemeen gebruik deur politici, godsdienstige leiers en besigheidspanne. ✓
  - Die leier het goeie waardes en lei die maatskappy tot groter sukses. ✓
  - Ondergeskiktes word geprys selfs as min sukses behaal is. ✓
  - Die leier het 'n visie en is instaat om met andere te kommunikeer. ✓
  - Die leier dien as rolmodel en ondergeskiktes volg hom / haar. ✓
  - outoriteit ten einde die ondergeskiktes te beïnvloed. ✓
  - Bruikbaar wanneer persoonlike sjarme, inspirasie en emosie eerder as mag en
- 7.3.3 Charismatiese Leierskapstyl/Bestuurstyl**

- Maks. 12
- Toepassing** (Enige 2 x 2) (4)
- Bespreking** (Enige 4 x 2) (8)
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die toepassing van Laissez-faire/Vrye heerskappystyl-/bestuurstyl.
  - Dit werk goed in situasies waar werknemers hoogs geskool in analitiese Bruikbaar wanneer werknemers erkende kennis en ervaring het. ✓
  - Hierdie leierskapstyl kan gebruik word wanneer die leier sy/haar werknemers bemagtig deur die delegering van pligte. ✓
  - Toepassing
  - Enige ander relevante antwoord met betrekking tot Laissez-faire/vrye heerskappy styl-/bestuurstyl.
  - Die leier is nie vertrou in die leier nie. ✓
  - Dit mag lei tot frustrasie vir werknemers wanneer hulle nie genoeg ervaring het
  - Werknemers word op hul eie gelaat met minimale inmenging. ✓
  - aksies. ✓
  - Die leier is verantwoordelik en aanspreeklik vir die werknemers se besluite en
  - Die leier word betrek wanneer dit versoek word. ✓
  - Die leier is nie deel van die besluitnemingproses nie, maar laat werknemers toe om al die besluite te maak binne die raamwerk/beperkings van die beleid.
- 7.3.2 'Laissez-faire/Vrye heerskappy leierskapstyl/Bestuurstyl**

- Maks. 12
- Toepassing** (Enige 2 x 2) (4)
- Bespreking** (Enige 4 x 2) (8)
- Outokratiese Leier gesentreerde / Outoriteitsstyl- / bestuurstyl.
  - Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die toepassing van Implementering van wettigheid. ✓
  - Gedurende krisissituasies in die werkplek. ✓
  - Implementering van beide deur die leiers in die organisasie. ✓
  - Handel met werknemers wat nie in die werkplek saamwerk nie. ✓
  - Toepassing
  - gesentreerd / Outoriteitsstyl- / bestuurstyl.
  - Enige ander relevante antwoord met betrekking tot Outokratiese / Baas demotiver. ✓
  - Leiers moet hierdie styl versigtig gebruik omdat dit ondergeskiktes kan

Kopiereg voorbehou

Blaas om te asseliet

123

NOTA: 1. DIE BESPREKING EN TOEPASSING KAN GEÏNTEGREERD WEES. 2. KANDIDATE KAN PUNTE VERDIEN WANNEER VOORBEELDE GEBRUIK WORD OM BEGRIP TE TOON.

[40]

UASO – Vir elke komponent
 Ken 2 punte toe indien aan alle veristes voldoen is
 Ken 1 punt toe indien aan sekere veristes voldoen is
 Ken 0 punte toe indien aan geen veristes voldoen is nie

Besonderhede		Maksimum	Totaal
Inleiding		3	
Analisering van die stelling		4	
Autokratiese styl / Leier gesentreerd / Outoriteit leierskapstyl		12	Maks. 32
Laissez-faire / Vrye heerskappy styl		12	
Charismatiese leierskap styl		12	
Gevoltrekking		2	
INSIG			
Uitleg		2	
Analise, interpretasie		2	
Sintese		2	
Oorspronklikheid, voorbeelde		2	
TOTALE PUNTE			40

UITENSETTING VAN PUNTTOEKENNING

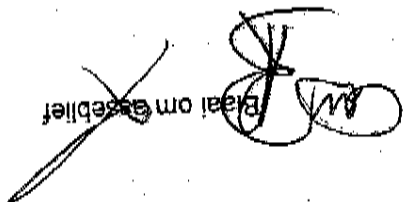
- 7.4 Gevolgtrekking**
- Verskillende leierskapstye / bestuurstye word beïnvloed deur die aard van die organisasie en kundigheid van die werknemers. ✓
  - Die persoonlikheid van die leier speel 'n belangrike deel in die tipe leierskapstyl wat gebruik kan word. ✓
  - Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die gevolgtrekking van bestuur en leierskap.

- Toepassing**
- Dit word toegepas wanneer bestuur lae moraal tussen werknemers identifiseer. ✓
  - Die leierskapstyl kan toegepas word om ondergeskiktes te motiveer en te inspireer. ✓
  - Dit is geskik wanneer 'n organisasie veranderinge ondergaan. ✓
  - Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die toepassing van Charismatiese Leierskapstyl / Bestuurstyl.
- Bespreking** (Enige 4 x 2) (8)
Toepassing (Enige 2 x 2) (4)
 Maks. 12

Kopiereg voorbehou

Maal om asseblief

- Gebruik prysgetrieke ten einde n mededingende voordeel te verseker. ✓
- Koördineer distribusie met produksie en adverteringsstrategie. ✓
- te kry oor hul ervarings met die produkte en dienste wat verkoop is. ✓
- Kommunikeer effektiel met verbruikers ten einde terugvoering van verbruikers
- Deurtlopend die toevoegingswaarde te hersien. ✓
- Differentiasie van produkte. ✓
- Identifisering van kompeterende voordeel. ✓
- word. ✓
- Voldoen aan etiese adverteensiepraktyke wanneer produkte en dienste bevorder
- positiewe verhoudings. ✓
- Wen verbruikers deur die bevrediging van hulle behoeftes / begeertes en bou
- Bekom n groter marktaandeel. ✓

Kwaliteit van werkverrigting in die Bemakingsfunksie

8.3

- in produksiefunksie.
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot kwaliteit van werkverrigting
- Akkurate berekening van produksiekoste. ✓
- Masjiene en toerusting moet optimaal aangewend word. ✓
- produkte deurtlopend geproduseer word. ✓
- Implementering van kwaliteitskontrolestelsels ten einde te verseker dat kwaliteit
- Monitor prosesse en vind die oorspronk wat produksieprobleme veroorsaak. ✓
- verbruikers gebruik om kwaliteit te oordeel. ✓
- Spesifiseer die produk of diensstandaard en neem kennis van die faktore wat
- dat kwaliteit produkte geproduseer word. ✓
- Produkte verkry akkreditasie van die SABS/ISO 9001, daarom n versekering
- Bemagtig werkers sodat hulle trots kan wees op hul vakmanskap. ✓
- Goie na-verkope dienste en waarborge. ✓
- duursaam te wees. ✓
- Produkte moet aan verbruikers se vereistes voldoen deur veilig, betroubaar en
- produksie werksmag. ✓
- Duidelike kommunisering van die rolle en verantwoordelikhede van die
- ten einde wins maksimering te voorsien. ✓
- Produkte en dienste moet geproduseer word teen die laagste moontlike koste
- dinge die eerste maal, elke keer, korrek te doen. ✓
- Die produksie of werkende prosesse van n besigheid moet in staat wees om
- Voorsien hoe werkverrigting, probleemrye produkte en dienste. ✓

Kwaliteit van werkverrigting in die Produkstiefunksie

8.2

- van besighheidsfunksies.
- Enige ander relevante inleiding met betrekking tot kwaliteit van werkverrigting
- realisering van die doel van kwaliteit werkverrigting. ✓
- Almal wat in diens geneem word in n besigheid het n rol te speel in die
- spesifieke doel nie. ✓
- Kwaliteit kan nie behaal word deur een persoon in n besigheid wat werk na n
- die besigheid ten einde kwaliteit te verbeter. ✓
- Senior uitvoerende bestuurders het dit nodig om rigting te gee aan enige een in
- Topbestuur is uiteindelik verantwoordelik vir kwaliteit werkverrigting. ✓

Inleiding 8.1

VRAAG 8 LU 4 AS 6

Blaai om assessment

Kopiereg voorbehou

- 8.5 Kwaliteit werkverrigting in Algemene Bestuurfunksie**
- Ontwikkeling, implementering en monitering effektiewe strategiese beplanning.
  - Effektiewe organisasie en toewysing van besighheidshulpmiddele ten einde toe te laat vir suksesvolle bereiking van lang-termyn en kortermynplanne.
  - Verseker dat gestruktureerde standarde en norme in plek is sodat kontrole meganismes geïmplementeer kan word.
  - Leer omtrent en verstaan veranderinge in die besighheidsomgewing op 'n aaneenlopende basis.
  - Bepaal rigting en vestig prioriteite vir hulle besigheid.
  - Kommunikeer gedeelede visie, missie en waardes effektief.
  - Wees voorbereid om 'n voorbeeld van die gedrag wat hulle van die werknemers verwag te vestig – in terme van etiek sowel as produktiwiteit.
  - Verseker dat werknemers die hulpmiddele het wat hulle benodig om hulle werk te doen (effektiewe toewysing van hulpbronne).
  - Wees pro-aktief en wees altyd op die uitkyk vir geleenthede bo mededingers.
  - Enige ander relevante antwoord met betrekking tot die kwaliteit werkverrigting in die algemenebestuurs-funksie (Enige 5 x 2)(10)

- 8.4 Kwaliteit van werkverrigting in die Aankoopfunksie**
- Die aankope en verskaffingsdepartement het die verantwoordelikhed om goedere en dienste te verkry wat die besigheid sal help om die werkverrigting doelwitte te bereik.
  - Verseker dat aankope van die regte kwaliteit, prys en hoeveelheid is en op die regte tyd en plek beskikbaar is.
  - Identifiseer die regte verskaffers wat in staat sal wees vir voorsiening en aflewering van goedere en dienste.
  - Onderhouding en implementering van effektiewe voorraad-kontrolestelsel.
  - Verseker dat voorsieners op tyd betaal word.
  - Betrek verskaffers in strategiese beplanning, produkontwerp, materiaal-selektie en kwaliteitskontroleproses.
  - Verseker dat daar geen onderbreking in produksie of tekorte as gevolg van uitvoorraad-raak nie, is nie.
  - Minimaliseering kontaktoel-probleme as gevolg oortollige voorraad.
  - Bou verhoudings met verskaffers sodat hulle in lyn is met die besigheid se visie, missie en waardes.
  - Kry 'n goeie begrip van die voorsiennings-ketting bestuur.
  - Enige ander relevante antwoord met betrekking tot kwaliteit werkverrigting in aankoopfunksie. (Enige 5 x 2)(10)

- Meet die gapings tussen verbruikerwagtings en hul werklike ondervindings sodat hul werklike probleme rakende die kwaliteit van produkte gediagnoseer en aangespreek kan word.
- Maak aanpassings en veranderinge aan produkte en dienste gebaseer op terugvoering van verbruikers.
- Gebruik aggressiewe advertensievelidtogte ten einde die marktaandeel te behou.
- Enige ander relevante antwoord met betrekking tot kwaliteit van werkverrigting in die bemarkingsfunksie. (Enige 5 x 2)(10)

Kopiereg voorbehan

TOTAAL AFDELING C: 80
GROOTTOTAAL: 300

NOTA: KANDIDATE KAN PUNTE VERDIEN WANNEER VOORBEELDE
GEBRUIK WORD OM BEGRIP TE TOON.

[40]

UASO – Vir elke komponent
Ken 2 punte toe indien aan alle vereistes voldoen is.
Ken 1 punt toe indien aan sekere vereistes voldoen is.
Ken 0 punte toe indien aan geen vereistes voldoen is nie.

Besonderhede		Maksimum	Totaal
Inleiding		3	
Kwaliteit werkverrigting in Produksie		10	
Kwaliteit werkverrigting in Bemaking		10	
Kwaliteit werkverrigting in Aankope		10	
Kwaliteit werkverrigting in Algemene Bestuur		10	
Gevoigtrekking		2	
INSIG			
Uitleg		2	
Analise, interpretasie		2	
Sintese		2	
Oorspronklikheid, voorbeelde		2	
TOTALE PUNTE			40

UITENSSETTING VAN PUNTTOEKENNING

- 8.6 **Gevoigtrekking**
- Besigbete moet altyd fokus op beverediging van verbruikers se behoeftes.
  - Maak seker om kwaliteit te behou in die algemene besigheidsverrigtinge.
  - Wees op hoogte van huidige en nuwe besigheidsontwikkelings.
  - Enge ander relevante gevoigtrekking met betrekking tot bogenoemde besigheidsfunksies.
- (Enge 1 x 2) (2)